Ekologiskt lantbruk

NYHETSBREV NR 4 2026

Länsstyrelsen Örebro län

Ekologisk årsrapport - trender

Försäljningen av ekologiska livsmedel ökar i flera europeiska länder. I Tyskland är tillväxten stadig och dagligvaruhandeln spelar en central roll. I Frankrike drivs utvecklingen av specialiserade ekobutiker och lokal försäljning. I Danmark är en framgångsfaktor att ekologiskt har gjorts folkligt och tillgängligt. 65 procent av danskarna handlar ekologiska produkter varje vecka, framför allt basvaror som mejeri, ägg, frukt och grönsaker.

I Sverige fortsatte försäljningen av ekologiska livsmedel att minska med 2 procent i dagligvaruhandeln under 2025. Samtidigt köper kommuner och regioner fortsatt en tredjedel ekologiska livsmedel, samma nivå som de senaste tre åren.

Två av tre konsumenter skulle vilja handla mer ekologiskt om de hade möjlighet. Lika många tycker att handeln borde göra det enklare att välja ekologiskt. Handeln menar å sin sida att det krävs ökad produktionskapacitet för att kunna marknadsföra och satsa på ekologiska produkter.

Det finns tecken på viss stabilisering av produktionsvolymerna i primärledet och att ekonomin förbättrats genom högre merpriser på ekologiska produkter. Marknadens samlade merbetalning till de ekologiska gårdarna, den extra ersättning som producenterna får jämfört med motsvarande konventionella råvaror, uppgick 2025 till cirka 1,6 miljarder kronor. Under de senaste fem åren har beloppet varierat mellan 1,2 och 1,7 miljarder kronor.

För spannmålssektorn går produktion och butiksförsäljning åt olika håll och export är en fortsatt viktig avsättningskanal. Enligt Lantmännen finns en ökande efterfrågan på spannmål med rätt kvalitet på global nivå.

Framgångsfaktorer

På EU-nivå, nationellt inom Europa, i dagligvaruhandel och av företag lyfts tydliga gemensamma mål och långsiktiga strategiska satsningar som viktiga. Exempelvis ser företaget Protos gemensamma försäljningsmål och planering av kampanjer som avgörande för att skapa förutsägbarhet i hela värdekedjan. Koncernen Axfood ser nyttan av sina långsiktiga och kvantifierade mål, framför allt i tider av motvind. I EU:s livsmedelsstrategi "Farm to Fork" är ett av målen att 25 procent av jordbruksmarken ska vara ekologisk 2030. Sveriges nationella kvantitativa mål togs bort 2025.

Bakom EU:s satsning på ekologisk produktion ligger en växande insikt om att livsmedelssystemet behöver bidra till flera samhällsmål samtidigt: klimat- och miljöpåverkan, skydda biologisk mångfald och främja en mer hållbar och hälsosam livsmedelsproduktion och konsumtion.

Ekologiskt årsrapport 2025 finns på organicsweden.se

Kortare omställningstid för nötkreatur - beräknas nu på ett annat sätt

I första hand ska du välja ekologiska djur vid rekrytering. I de fall det inte finns ekologiska djur att tillgå behövs ett godkännande från Jordbruksverket för att få köpa in icke-ekologiska djur. Därpå följer en omställningstid som nu beräknas på ett annat sätt än tidigare och gör att omställningstiden i många fall blir kortare.

För nötkreatur i köttproduktion är omställningstiden minst 12 månader. Den ska dessutom motsvara "minst tre fjärdedelar av djurets livstid", vilket nu räknas som tre fjärdedelar av den ålder som djuret har när det anländer till den ekologiska gården. Det innebär att omställningstiden för djur som är upp till 16 månader blir 12 månader. För äldre djur ska omställningstiden motsvara tre fjärdedelar av djurets ålder när det kommer till gården.

Exempel:

Djuret kommer till gården vid 18 månaders ålder. Tre fjärdedelar av djurets ålder är 13.5 månader och därför blir omställningstiden 13,5 månader.

Omställningstiden för mjölkproduktion är liksom tidigare 6 månader. För mjölkkon i sig som slaktdjur beräknas omställningstiden som ovan.

Medfinansieras av Europeiska unionen

PP Sverige, Port Payé

Studieresa om nötköttsproduktion

Välkommen med på en tvådagars studieresa med tema nötköttsproduktion. I år går bussresan till Östergötland.

10-11 november (tis-ons), 07.30 - 18.00
Avfärd från Palm & Gyll, Nybble 6, Vintrosa

Vi besöker 6 gårdar med allt från 25 till 320 dikor. Konventionell, EU-ekologisk och ekologisk produktion. Vi besöker bland annat avelsbesättningar av Angus, Röd Angus, Charolais och Simmental.

Vi får se olika typer av stallösningar, exempelvis nytt stall med djupströbädd och befintlig ladugård ombyggd till modern lösdrift. Uppfödning till slakt/avel, försäljning av kalvar på hösten och även inköp av slakttjurar.

Bland verksamheterna på gårdarna finns utöver detta även en hanteringsanläggning från USA och användning av Quaterhästar, stora arealer naturbeten samt produktion av ägg och vindkraft.

Information: Ann-Sofie Hedberg, ann-sofie.hedberg@lansstyrelsen.se, 010-224 84 26 eller Therese Erneskog, therese.erneskog@lansstyrelsen.se, 010-224 84 22

Kostnad: 2000 kronor exklusive moms. Då ingår resa, mat, fika, studiebesök och del i dubbelrum på hotell i Linköping.

Anmälan senast 30 oktober via kalendern på Länsstyrelsens webbplats, lansstyrelsen.se/orebro/kalender

Småskalig äggproduktion

Med start i november anordnas en kurs om kulturrashöns med egen foderproduktion. Kursen baseras på sex webbaserade träffar och en studieresa till två gårdar.

Tisdag 3 november 2026 till maj 2027
De digitala föreläsningarna hålls 19.00 - 20.30

Kulturrashöns värper färre ägg men klarar sig på enklare foder än moderna hybridhöns. Vilka möjligheter ger det? Vi lär oss mer och besöker bland annat ett gårdsslakteri.

Medverkande: Alexander Olsson, ekologisk grönsaksproducent som driver Birgittas trädgård, samt Niklas Åkeson och Ingela Löfquist som gästföreläsare.

Anmälan senast 28 oktober via kalendern på Länsstyrelsen i Södermanland läns webbplats, lansstyrelsen.se/sodermanland

Grundkurs i ekologisk fruktodling

Kursen ger grundläggande teoretiska kunskaper för start av en ekologisk fruktodling, med fokus på äpple. Innehållet är mycket konkret och behandlar alla de frågor som är aktuella för en blivande fruktodlare. Kursen är uppdelad på tre tillfällen

Tre fredagar: 6, 13 och 20 november, 9.00 - 15.00
Digital kurs, via Teams

Kursen innehåller bland annat:

- val av odlingsplats, förberedelse av jord, dränering och jordanalys
- olika odlingssystem - intensiv, extensiv, trädjordbruk
- grundstammar och ädelsorter, framförallt äpple
- verktyg, redskap och maskiner i olika priskategorier
- drift av odling, bevattning och gödsling.
- växtskydd mot skadegörare och svampsjukdomar

Medverkande: Kirsten Jensen, rådgivare för frukt och bär samt fleråriga grönsaker, aktiva odlare och projektledaren för Föreningen Sörmlandsäpplen.

Kostnad: Kursen är kostnadsfri för deltagarna.

Anmälan senast 25 oktober via kalendern på Länsstyrelsen i Stockholms läns webbplats, lansstyrelsen.se/stockholm

Vill du lära dig mer om sparsam körning?

På kurserna varvas teori och praktiska körövningar. Du får bland annat lära dig mer om körteknik, motorteknik, bränsleekonomi och klimat – med fokus på hur du kan minska bränsleförbrukningen utan att förlora tid i arbetet.

Mer information om sparsam körning finns på Greppa Näringens webbplats, scanna QR-koden:

Anmäl ditt intresse redan idag!
Vi återkommer med information när datum och plats är fastställda.

Kontakta Richard Eriksson, 072-402 12 35, richard.eriksson@hushallningssallskapet.se eller Fredrik Ahlberg, 072-402 56 36, fredrik.ahlberg@hushallningssallskapet.se,

Länsstyrelsen i Örebro län
Tfn: 010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro

Länsstyrelsen Örebro län
Greppa Näringen
Medfinansieras av Europeiska unionen